

Evangelisch
College

MAGAZINE

JAARGANG 9 | NUMMER 17 | NOVEMBER 2018

**“De investering in Gods Woord
is een schat geworden waar ik
elke dag de vruchten van pluk”**

Ramon Plakke,
Oud-student
Opleiding Theologie

Portret: Bram van Putten
Jaarverslag 2017-2018

BIJBEL

THEOLOGIE

MISSIONAIR WERK

PASTORAAT

NIEUW! TOERUSTINGSCURSUS BIJBELGESPREKSLEIDERS

In 2019 bieden we voor het eerst de Toerustingscursus Bijbelgespreksleiders aan. Deze cursus leert hoe je een kringgesprek over de Bijbel opzet en leidt met een groep mensen met diverse achtergronden en opvattingen. Bram van Putten ontwikkelde deze cursus en zal deze in februari 2019 in Veenendaal voor het eerst vanuit het Evangelisch College verzorgen. Het streven is om deze cursus jaarlijks op diverse locaties in het land aan te bieden.

Voor wie is de cursus bedoeld?

De Toerustingscursus Bijbelgespreksleiders is bedoeld voor wie toegerust wil worden om met een groep mensen de Bijbel te lezen, zoals (beginnende) kringleiders. Misschien heb je de ETS-Bijbelcursus gevolgd en wil je dat wat je ontvangen hebt doorgeven. Een kring is daar een mooie manier voor. Je neemt mensen mee de Bijbel in, in de verwachting elkaar en God te ontmoeten. De Toerustingscursus Bijbelgespreksleiders geeft je hiervoor de handvatten die je nodig hebt.

Hoe is de cursus opgezet?

In twee dagdelen leer je hoe je een gesprek over de Bijbel opzet en leidt. Het aanleren van vaardigheden staat centraal. De cursus is interactief, praktisch en er wordt veel geoefend. Je ontvangt een cursusmap met de belangrijkste lesstof en verwijzingen. Na iedere les maak je een thuisopdracht. Per opdracht ben je 0,5 tot 2 uur bezig. De docent voorziet de opdracht van feedback. Na het volgen van de cursus ben je in staat het gesprek over de Bijbel voor te bereiden en goed te leiden.

Enthousiast?

Meld je aan voor de cursus in Veenendaal op zaterdagochtend 2 en 9 februari 2019. Let op! Er is ruimte voor maximaal 12 deelnemers. Ga voor meer informatie en aanmelden naar:
► www.evangelisch-college.nl/toerustingscursus-bijbelgespreksleiders

Cursusprogramma

Les 1: Gespreks-vaardigheden

Wat komt er allemaal kijken bij het leiden van een gesprek? Hoe ga je van een gesprek naar een ontmoeting? De nodige kennis en vaardigheden worden aangereikt. De belangrijkste vaardigheden worden geoefend.

Les 2: Gespreks-voorbereiding

Het maken van een gespreksopzet (het schrijven van een Bijbelstudie) staat centraal. De benodigde kennis wordt aangereikt. De vaardigheid wordt geoefend. Ook wordt er aandacht besteed aan het gebruik van werkvormen.

Veenendaal vol, of te ver weg? Meld je aan voor de nieuwsbrief en blijf op de hoogte van het actuele cursusaanbod:
► www.evangelisch-college.nl/nieuwsbrief

Tip!
Lees het portret van Bram van Putten op pagina 14.

8

JAARVERSLAG

PUBLIEKSJAARVERSLAG 2017-2018

“Jezus is de perfecte match voor de ander”

Colofon

Evangelisch College Magazine
Uitgave van Stichting Evangelisch College.
Verschijnt drie keer per jaar.

Jaargang 9 | nummer 17 | november 2018
Oplage: 12.000
Vormgeving: IDD
Kostprijs: €0,70

Het Evangelisch College is verantwoordelijk voor de volgende scholen:

ETS | Evangelische Toerusting School
ETA | Evangelische Theologische Academie
EPS | Evangelisch Pastoraal Studiecentrum

Evangelisch College
Anjerstraat 79
3333GC Zwijndrecht
078-6190037
info@evangelisch-college.nl
www.evangelisch-college.nl

6 | DE BIJBEL OPEN

3 WAARDEVOLLE LESSEN
UIT EZRA

10 | ALUMNI AAN HET WERK

RAMON PLAKKE

14 | PORTRET

BRAM VAN PUTTEN

Locaties Toerustingscursus Pastoraat

In het voorjaar van 2019 zal de Toerustingscursus Pastoraat gegeven worden in **Zwijndrecht** en **Meppel**. Deze cursus leert in vijf zaterdagen de basis van pastorale hulpverlening en is bedoeld voor iedereen die bezig is met pastoraat of daarmee wil beginnen. De cursus begint in beide plekken op 19 januari.

Aanmelden is voor beide locaties nog mogelijk via:
 ► www.evangelisch-college.nl/toerustingscursus-pastoraat

Studiedag samengestelde gezinnen

Zaterdag 23 maart 2019 vindt in Zwijndrecht een studiedag plaats over samengestelde gezinnen met als thema: **Heb je het goed SAMEN gesteld?**

Samengestelde gezinnen komen steeds meer voor, bijvoorbeeld door hertrouwen na echtscheiding of verlies van een partner. Tijdens de studiedag denken we na over de complexiteit van samengestelde families. Wat doet het bijvoorbeeld met kinderen als ouders hertrouwen? Pascalle Laban (relatiecoach) en Syta Bosma (docent Toerustingscursus Pastoraat) delen uit hun persoonlijke ervaring en professionele deskundigheid.

De studiedag is allereerst bedoeld voor mensen die vanuit een begeleidende rol (pastoraat, hulpverlening of onderwijs) interesse in dit onderwerp hebben. Daarnaast zijn alle andere belangstellenden ook van harte welkom.

Kijk voor meer informatie op:
 ► www.evangelisch-college.nl/studiedag-samengesteldegezinnen

ETS-Studiedag Jezus aanbidden: liturgie en spiritualiteit

Op 30 maart 2019 vindt in Veenendaal de tweede ETS-Studiedag van dit cursusjaar plaats, met als thema Jezus aanbidden: liturgie en spiritualiteit. Tijdens de studiedag bezinnen we ons samen op het wezen van de (zondagse) samenkomst en de rol van liturgie. Waarom doen we wat we doen? Wat zegt de Bijbel daarover? Uit welke bronnen kunnen we putten en hoe komen we tot inspirerende en uitdagende liturgische vernieuwing? **Drs. Teun van der Leer** zal deze studiedag verzorgen.

Kijk voor meer informatie op de website:
 ► www.evangelisch-college.nl/ETS-studiedagen

Bouwstenen voor je geloof

In september startte in Zwijndrecht de eerste gemeente met *Bouwstenen voor je geloof* (voorheen Bouwstenen Bijbel School). Deze geloofsopbouwende toerustingscursus behandelt thema's als: omgang met God, Gods wil ontdekken en vergeving en verzoening. De cursus bestaat uit 32 lessen (te verspreiden over 2 of 4 jaar) en biedt handvatten voor mensen die willen groeien in hun geloof. Met behulp van het cursusmateriaal dat het EC aanbiedt kunnen gemeenten de cursus zelf organiseren en laten leiden door bijvoorbeeld de predikant of voorganger. Het cursusmateriaal bestaat uit: cursusmappen, docentenhandleiding en aanvullend materiaal. Alle vier de modules en bijbehorende docentenhandleidingen zijn inmiddels beschikbaar op de website.

► www.evangelisch-college.nl/bouwstenenvoorjegeloof

Nieuwe medewerkers

Nieuwe coördinator opleiding Missionair Werk

Haije Bergstra, MA

Haije Bergstra is per 1 juni 2018 aangesteld als de nieuwe coördinator van de opleiding Missionair Werk. Deze functie kwam vrij door het vertrek van Laura Dijkhuizen. Zij zette vijf jaar geleden de opleiding op en zocht nu een nieuwe uitdaging. Deze heeft ze gevonden bij de Foundation Academy of Amsterdam. Haije studeerde aan de Evangelische Bijbelschool in Doorn en vervolgde zijn studie aan de Universiteit van Utrecht en de Vrije Universiteit van Amsterdam. Hij was assistent-voorganger in een CAMA-gemeente en werd via CAMA Zending uitgezonden als missionair werker naar Spanje. Hij is bezig met de voorbereiding van een PhD studie en schrijft regelmatig voor de Barneveldse Krant over geloof en samenleving.

Nieuwe coördinator studentenzaken deeltijdonderwijs

Elske van Dorp, BA

Elske van Dorp is per 1 september 2018 aangesteld als de nieuwe administratief medewerker studentzaken. Deze functie kwam vrij door het vertrek van Annelies Wolters, die werk heeft gevonden als leerkracht in het basisonderwijs. Elske heeft theologisch onderwijs ontvangen aan het Hillsong International Leadership College in Australië, aan de opleiding Theologie van de ETA en aan de Protestantse Theologische Universiteit in Amsterdam. Zij volgt momenteel de master Missionaire Gemeente aan de Theologische Universiteit Kampen.

Nieuwe medewerker PR & Communicatie

Mariëlle Blom, BBA

Mariëlle Blom is per 1 september aangesteld als medewerker PR & Communicatie. Zij studeerde Commerciële Economie – International Event, Music & Entertainment Studies aan het Fontys in Tilburg en is betrokken als vrijwilliger Communicatie bij City Life Church Breda. Mariëlle heeft deze taken overgenomen van Annelies Eijkelenboom, die per 1 september 2018 is aangesteld als coördinator Toerustingscursussen. Annelies zal de kortere cursussen van het EC aansturen, welke vaak in samenwerking met lokale kerken aangeboden worden.

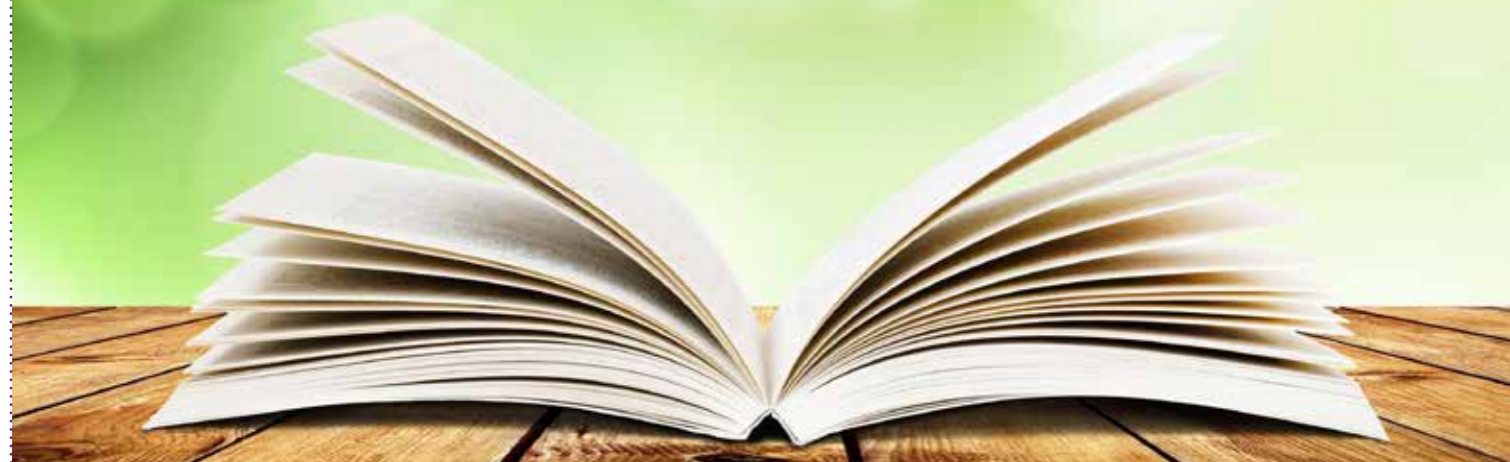
Toerustingsprogramma Leiderschap

Dit seizoen bieden we opnieuw een toerustingsprogramma aan voor leiders in de kerkelijke gemeente zoals predikanten, voorgangers, kerkenraadsleden, oudsten en kerkelijk werkers. Het programma kent twee trajecten, met elk een eigen thema:

- **Missie & visie ontwikkeling in de gemeente**
Docent: André Meulmeester
- **Omgang met ethische dilemma's in de gemeente**
Docenten: prof. dr. Henk Bakker, dr. Yme Horjus en dr. Erik Groeneveld

In beide trajecten begeleiden we deelnemers naar het opstellen van een beleidsstuk voor de eigen gemeente. Elk traject bestaat uit één volledige studiedag en twee halve dagen. De eerste studiedag is op 1 december. Aanmelden kan per traject of (met korting) voor beide trajecten. Kijk voor meer informatie op: ► www.evangelisch-college.nl/toerustingsprogramma-leiderschap

3 waardevolle lessen uit Ezra

Voor CIP.nl schrijft het Evangelisch College twee keer per maand een artikel over de inhoud en boodschap van een Bijbelboek uit het Oude en Nieuwe Testament. De behandelde Bijbelboeken sluiten aan bij het lesprogramma van de ETS-Bijbelcursus. Onderstaand artikel werd op 5 februari gepubliceerd op CIP.nl.

Ezra was een wetgeleerde (tegenwoordig zouden we zeggen 'Bijbelgeleerde') uit de tijd na de ballingschap. Om verschillende redenen zijn Ezra en het Bijbelboek dat naar hem genoemd is niet zo geliefd. 'Wetgeleerde' klinkt wettisch, en het louter volgen van wetten omdat ze nu eenmaal wet zijn is niet zo populair. Ezra komt ook streng en hardvochtig over, omdat hij zich verzet tegen huwelijken van Israëlieten met partners uit andere volken. En dan bevat het Bijbelboek ook nog eens namenlijsten en officiële stukken die al gauw langdradig overkomen.

Toch is het de moeite waard om je te verdiepen in het Bijbelboek Ezra. Het gaat niet alleen over Ezra zelf, maar ook over de worsteling van een uit ballingschap teruggekeerde groep mensen om een nieuw volksbestaan op te bouwen, in afhankelijkheid van hun God. Wat betekent hun horen bij God voor hun identiteit, voor hoe ze denken en hoe ze handelen? Zulk soort worstelingen zijn ook ons niet onbekend. Hier volgen drie waardevolle lessen uit Ezra, drie uitnodigingen om nader kennis te maken met dit soms weerbarstige maar wel rijke Bijbelboek.

1. Omgaan met tegenstand

Tegenwerking is helaas een rode draad in het verhaal van de terugkeer en wederopbouw. Dit begint al bij de eerste groep ballingen die terugkeert (waar Ezra nog niet bij was, die kwam pas veel later naar het thuisland terug). Veel tegenwerking komt van de kant van omwonende volken. Telkens weer proberen die de herbouw van de tempel en later de herbouw van de muur van Jeruzalem te verstoren. Dit gebeurt bijvoorbeeld door angstzaaij (3:3, 4:5), verleiding tot compromis (4:2) en kwaadsprekerij tegenover officiële instanties van het Perzische rijk (4:6).

Regelmatig heeft de tegenwerking het gewenste effect. Toch worden tempel en muur uiteindelijk herbouwd, al vindt de herbouw van de muur pas in het boek Nehemia plaats. De stilgelegde herbouw van de tempel komt na ongeveer vijftien jaar weer op gang doordat God profeten stuurt, Haggai en Zacharia (5:1-2). Problemen dreigen: stel je maar eens voor dat je aan het bouwen bent en dat een ambtenaar navraag doet: "Hoe heten de mannen die hier aan het bouwen zijn?" (5:4). Behoorlijk intimiderend. Maar toch, God waakt over zijn mensen (5:5). In eerste instantie mag de bouw

"Hoe gaan wij om met tegenstand? Of beginnen we niet eens aan werken voor God omdat we bang zijn voor mogelijke weerstand?"

voortgezet worden tot een beslissing van de Perzische koning wordt ontvangen, en in tweede instantie beslist deze positief. Na ongeveer vijf jaar wordt de bouw voltooid en uitbundig gevierd (6:14-18). Hoe gaan wij om met tegenstand? Of beginnen we niet eens aan werken voor God omdat we bang zijn voor mogelijke weerstand?

2. De schaduw van het verleden

Ook jaren eerder hadden de teruggekeerde ballingen al een feest gevierd, toen de fundamenten van de tempel hersteld waren (3:10-13). Hier zien we een gemengde reactie op dit nieuwe begin. Er is veel blijdschap, maar ouderen die de eerste tempel nog gezien hadden, huilen. Waarom? Het wordt niet uitdrukkelijk geschreven, maar waarschijnlijk zijn ze verdrietig omdat ze terugdenken aan de rijkdom en glorie van de tempel van Salomo en ervan uitgaan dat het herstelde heiligdom nooit meer die glorie zal evenaren. Het verdriet mag er zijn, het wordt niet afgekeurd. Toch is het gejubel ook heel terecht, want er is een nieuw begin in het leven van het volk met God. Het zal niet meer zo zijn als vroeger, maar dat er een nieuw begin is, staat voorop.

Wij kunnen ook gebukt gaan onder een schaduw van het verleden, zelfs (misschien wel juist) als er een nieuw begin is. Dat kan persoonlijk, maar ook gezamenlijk als christenen, wanneer we bij het zien van een zegening van God herinnerd worden aan de positieve invloed van het christelijk geloof op onze maatschappij die verloren is gegaan. Verdriet over wat verdwenen is mag er zijn. Maar laat dat verdriet niet het zicht vertroebelen op wat God nu doet, in het heden en in de toekomst.

3. Het belang van toewijding

Als Ezra na zijn aankomst in Jeruzalem te horen krijgt dat Israëlieten zich door het huwelijk met mensen uit andere volken verbonden hebben, is hij verbijsterd (9:1-3). Wat is de achtergrond hiervan? In de geschiedenis van Israël zijn er regelmatig huwelijken met partners van buitenlandse afkomst geweest zonder dat die afgekeurd werden, dus het feit van een andere afkomst alleen verklaart niet alles. Ezra's verbijstering moet met name daaraan toegeschreven worden, dat de huwelijken niet gesloten werden met mensen van buitenlandse afkomst die ook exclusief God wilden dienen, maar met mensen die aan hun eigen goden en godsdienstige gewoonten vasthielden. Zulke verbintenissen zijn in de geschiedenis van Israël

altijd het begin geweest van geloofsafval, en zullen dat ook in de tijd van Ezra zijn als er niet wordt ingegrepen. Ezra rouwt en keert zich tegen de gemengde huwelijken om het geloof en de toewijding van Israël te redden. Dat het niet om zuiverheid van ras gaat, zien we bevestigd door Ezra 6:21, waar ruimte is voor iedereen om het Pesach mee te vieren, mits men zich maar heeft afgekeerd van het onreine dienen van andere goden.

"Ezra zet ons erbij stil dat geloof consequenties heeft voor de levenskeuzes die we maken en laat ons nadenken over de vraag hoe onverdeeld onze toewijding is."

Ezra houdt ons door zijn onverdeelde toewijding aan God een spiegel voor. Dat wil niet zeggen dat zijn handelswijze direct doorgetrokken kan worden naar de omgang met niet- of andersgelovigen in onze tijd. In het Nieuwe Testament zien we dat wie tot geloof komt terwijl zijn of haar partner ongelovig blijft, opgeroepen wordt die partner trouw te blijven (1 Korintiërs 7:12-13). Als je gelovig bent en nog geen relatie hebt, geeft Paulus wel een duidelijke regel (2 Korintiërs 6:14). 2 Korintiërs 6:14 heeft overigens niet alleen betrekking op de relatie tussen man en vrouw, maar bijvoorbeeld ook op zakelijke verbintenissen. Ezra zet ons erbij stil dat geloof consequenties heeft voor de levenskeuzes die we maken en laat ons nadenken over de vraag hoe onverdeeld onze toewijding is.

Leen Stehouwer
Docent en auteur
lesmateriaal
ETS-Bijbelcursus
(Oude Testament).

PUBLIEKS- JAARVERSLAG 2017-2018

1.554
studenten

volgden bij ons
een opleiding
of cursus.

Ruim **100 docenten**
hebben lesgegeven bij
één van de cursussen of
opleidingen. Naast circa 80
externe docenten waren er
23 personeelsleden en
3 vrijwilligers aan het
EC verbonden.

Financieel gezien hebben we het jaar afgesloten met
een **positief resultaat** van € 7000,-.

Zie voor meer informatie: [www.evangelisch-college.nl/
ANBL.html](http://www.evangelisch-college.nl/ANBL.html). Hier vindt u onder andere de jaarrekening
2017-2018.

Om meer christenen toe te
rusten in een missionaire
levensstijl is dit studiejaar
vanuit de opleiding Missionair
Werk de Toerustingscursus
Leven met een Missie opgezet.

Met 15 kerken

hebben we samenge-
werkt in het aanbieden
van cursussen en
trainingen.

In samenspraak met het
Evangelisch Werkverband
heeft het EC het materiaal
van de **Bouwstenen Bijbel-
school** overgenomen.

Het **meerjarenbeleidsplan 2018-2022** is ontwikkeld en vast-
gesteld. Hierin zijn ook een nieuw geformuleerde missie, visie en
kernwaarden opgenomen. Onze missie luidt:
*Omdat we geloven in de kracht, pracht en relevantie van Gods
Woord, geven wij inspirerend en gedegen (theologisch) onder-
wijs, met als doel christenen toe te rusten tot navolging van Jezus
Christus en het vervullen van een (leidinggevende) taak in kerk en
samenleving.*

Voor het vak
Inleiding Grieks
zijn ondersteunende
uitlegvideo's
ontwikkeld.

In samenwerking met het
Baptisten Seminarium is de
oorspronkelijke **'Sprekersroute'**
van het seminarie nieuw leven

ingeblazen. Er is een tweejarig
traject uitgedacht met verdiepend
onderwijs aangaande het gehele
proces van exegese tot preek.

In de zomervakantie zond
Groot Nieuws Radio voor de
vierde keer een door het EC
ontwikkelde

Bijbelquiz

uit.

Dit jaar is het
**Toerustingsprogramma
Leiderschap** van start
gegaan. In totaal volgden
24 deelnemers het
programma.

Er zijn in Veenendaal
drie **ETS-studiedagen**
gehouden, dit jaar rondom
het thema 'Leiderschap
in de kerk'. Gemiddeld
bezoekten 150 bezoekers
deze dagen.

55 gediplomeerden

ontvingen een
diploma of
certificaat.

Elly Norg was een van hen; zij volgde de ETS-Bijbelcursus
en ontving het diploma Assistent-gemeentewerker:
*"De afgelopen vier jaar waren bijzonder rijk. De hele
heilsgeschiedenis is veel dichterbij gekomen, de hele
rode lijn vanaf de schepping is duidelijker geworden.
Alles wijst naar en draait om Jezus."*

Bekijk een video van haar getuigenis op:
www.evangelisch-college.nl/diplomerings2017

De ETS-
Bijbelcursus
is uitgebreid
met **nieuwe
cursuslocaties** in
Groot-Amers
en Middelburg.

Op zaterdag 28 oktober
2017 vond de **Oriëntatie-
beurs Missionair Werk**
plaats welke we vanuit
de opleiding Missionair
Werk in samenwerking
met MissieNederland en
InToMission hadden
georganiseerd.

Op zaterdag 2 september
2017 werd de eerste
landelijke startdag
voor de eerstejaars
studenten van de
opleiding Theo-
logie met succes
georganiseerd.

Er is een nieuwe
onderwijsgids
gemaakt. Deze is op
diverse manieren
verspreid o.a. via
mailings, cursisten,
studenten en docenten
en op de pinksterconfe-
rentie van Opwekking.

In april is een
pastorale studiedag
gehouden met als
onderwerp:
Ongewenste
kinderloosheid.

De opleidingen Theologie,
Missionair Werk en Pastorale
Hulpverlening werden in de
jaarevaluatie gemiddeld
beoordeeld met een 8,0 door
studenten. De ETS-Bijbelcur-
sus kreeg een 8,3 als gemid-
delde waardering.

VAN DIEP VERLANGEN NAAR REALITEIT

Ramon Plakke (44) uit Veenendaal studeerde Bijbelse en Systematische Theologie aan de Evangelische Theologische Academie (ETA), onderdeel van het Evangelisch College. In 2017 rondde hij de laatste vakken af en ontving hij de certificaten. Hij is spreker en aanbiddingsleider, al zag hij vroeger het leiden van een aanbiddingsdienst helemaal niet zitten. Waarom is hij toch deze richting op gegaan en hoe heeft de opleiding Theologie hem hierbij geholpen?

uitgebracht. We sloegen echter niet aan bij het 'grote publiek' en dus hield het na de derde single op. Ondertussen hadden we wel een geweldig leerzaam avontuur gehad op gebied van optreden, het schrijven van liederen en het produceren van muziek."

Aanbiddingsdienst leiden

"Toen we als band een jaar of acht bij elkaar waren, hebben we besloten om te stoppen, omdat iedereen eraan toe was weer ruimte te hebben voor andere dingen. Bij mij ontstond er in die tijd een verlangen om met aanbiddingsmuziek aan de slag te gaan. Ergens wilde ik weer terug naar de basis: mijn talenten inzetten tot eer van God. Ik ben toen in contact gekomen met Soul Survivor en heb met een groep jonge liedschrijvers de Nederlandse aanbiddings-cd 'Dieper' gemaakt."

"In die tijd ben ik ook zelf voor het eerst aanbidding gaan leiden. Ik was altijd gitarist geweest die liederen schreef. Zingen en aanbidding leiden zag ik helemaal niet zitten. Ik had mezelf wijsgemaakt dat ik niet kon zingen, en dat aanbidding leiden niets voor mij was. Toch ontstond er een verlangen in mijn hart om aanbidding te leiden dat langzamerhand zo sterk werd dat ik er niet langer omheen kon. Toen ik op dat moment ook gevraagd werd om in onze gemeente aanbidding te leiden, wist ik dat ik 'ja' moest zeggen. Toch was er twijfel. Ik weet nog dat ik in de auto zat, op weg naar de kerk om voor de eerste keer de aanbidding te leiden. Terwijl ik reed, zei ik hardop tegen God: Heer, als U zegt dat ik dit kan, dan kan ik dit. Vervolgens barstte ik uit in een hele heftige huilbui, en toen was ik er klaar voor. Achteraf denk ik dat de Heilige Geest me daar op dat moment echt aangeraakt heeft, en bevrijding heeft gegeven

"Ik groeide op in Nunspeet, daar ben ik op 16-jarige leeftijd tot geloof gekomen op een interkerkelijke tienergroep. Een jaar later ben ik als gitarist bij Discipel gaan spelen. Dat was een koor met band van Continental Sound, die een jaar lang drie weekenden per maand door het land trok. Het is mooi om al zo jong in aanraking te komen met zoveel verschillende kerken en gemeenten. Als groep maak je wat mee in zo'n jaar en ik weet nog goed dat ik na dat jaar het gevoel had dat ik enorm veel levenservaring had opgedaan. Het is inderdaad een heel waardevol jaar geweest, want dat jaar heb ik ook mijn vrouw Petra ontmoet."

Platencontract

"Na het vwo heb ik in Enschede elektrotechniek gestudeerd. We hebben toen met een aantal medestudenten een christelijke band opgericht, genaamd Colorplay. Daarmee zijn we heel Nederland doorgetrokken. Toen we allemaal al afgestudeerd waren, hebben we als band onder een andere naam een platencontract in de wacht gesleept bij Universal Music. We hebben daar een plaat gemaakt, en drie singles met videoclip

"Ik heb mezelf beloofd om nooit meer nee te zeggen tegen aanhoudende verlangens die de Geest in mijn hart legt."

van mijn angst en gevoel van onwaardigheid. En ondanks de (gezonde) spanning die ik nog steeds heb, voel ik me sindsdien op mijn plaats als ik aanbidding leid. Een soort diepe overtuiging die zegt: 'hier ben je voor gemaakt'."

Naast aanbidding leiden ook spreken

"Het kwam regelmatig voor dat ik gevraagd werd, of ik naast het maken van muziek ook kon spreken. Ook hier heb ik geworsteld met de vraag of dit wel iets voor mij is. Ik voelde me er onzeker over en het spreken kostte me veel energie. Toch bleef het telkens op me af komen. Bijzonder is dat ik op mijn werk (ik werk als manager van een product- & innovatieafdeling) ook werd gevraagd om te spreken op het jaarlijkse klantevenement. Het tweede jaar dat ik dit deed, kreeg ik een reactie van een gewaardeerde leverancier dat ik een 'natuurtalent' was. Zo voelde het niet, maar God gebruikte dit om me te laten beseffen dat ik moest stoppen met mezelf wijs te maken dat ik dingen niet kon. Ik heb mezelf beloofd om nooit meer nee te zeggen tegen aanhoudende verlangens die de Geest in mijn hart legt."

Theologie studeren

"Ik wilde het spreken verder een kans gaan geven, maar had ook behoefte aan meer toerusting om het spreken inhoud te kunnen geven. Ik weet nog dat ik een paar jaar achter elkaar tegen mijn vrouw zei: ik zou nog wel eens theologie willen studeren. Totdat mijn vrouw zei: waarom ga je het dan niet gewoon doen? Toen zijn we samen naar studies gaan kijken. Ik wilde echt grondig en diep de Bijbel in, en de ETA was de best passende opleiding, die voor mij ook praktisch haalbaar was. Mijn eerste idee was om alleen twee jaar Bijbelse Theologie te gaan doen, maar na die twee jaar had ik het gevoel dat ik nog niet klaar was. Dus heb ik ook Systematische Theologie erachteraan gedaan."

"Na mijn studie ben ik enthousiast aan de slag gegaan om het spreken verder te ontwikkelen. Ik spreek ondertussen regelmatig in mijn thuisgemeente en ook landelijk in verschillende gemeenten. Ik vind het nog steeds een grote uitdaging om een goede preek voor te bereiden en te houden. Maar ondertussen ben ik, door de studie, door het doen in de praktijk en het volhouden, op een punt gekomen dat ik er ontspannen in ben en dat ik ook als spreker ervaar dat ik op mijn plek ben."

"De investering in Gods Woord is een schat geworden waar ik elke dag de vruchten van pluk."

Verlangen

"Mijn verlangen is om de Vader te kennen, en Hem te dienen door te doen wat Jezus deed. Dat is een avontuur waarvan ik het gevoel heb dat ik nog maar aan het begin sta. Dat verlangen is dieper en dieper geworden tijdens en ook na de studie Theologie aan de ETA. Juist ook omdat de ETA er zoveel aandacht aan besteedt hoe je God kunt kennen vanuit Zijn Woord. Die investering is een schat geworden waar ik elke dag de vruchten van pluk."

"Wat ik huidige studenten Theologie mee zou willen geven is: als je een diep en aanhoudend verlangen hebt voor iets wat je tegelijkertijd helemaal niet ziet zitten, ga er dan toch mee aan de slag, stap voor stap. God kent je beter, en Hij weet precies waarvoor Hij je gemaakt heeft."

► Ga naar www.evangelisch-college.nl/ramon-plakke om de getuigenis te bekijken die hij gaf op de diplomeringdienst.

Meedenken met Paulus: Letter en Geest in de bezinning op vrouw en ambt

Dr. Bert Loonstra

'Alwéér een boek over vrouw en ambt?!' Het is logisch als deze gedachte bij je opkomt wanneer je de kop boven deze boekbespreking leest. Het onderwerp blijft de pennen beroeren. Aan de vloed van studies en artikelen wil Bert Loonstra een bijdrage leveren, die wellicht een brug kan bouwen tussen de verschillende standpunten over onder andere de 'zwijgteksten' van Paulus. Over deze teksten stellen sommigen dat zij cultureel bepaald zijn en dat daarom vrouwen niet (meer) hoeven te zwijgen in de samenkomsten. Anderen stellen dat Paulus' beroep op de scheppingsorde deze opdracht aan vrouwen boven de cultuur uittilt. Daarmee is deze vandaag de dag nog steeds geldig. De vraag komt dan op: hoe bepaal je of een voorschrift cultuurbepaald is of juist universeel geldig? Wat is het criterium?

Loonstra stelt voor om zo'n criterium te

formuleren vanuit de hoofdlijn in Paulus' eigen denken, waar hij vervolgens naar op zoek gaat. Loonstra concludeert: Paulus' richtlijnen ondersteunen en bekrachtigen altijd Gods bevrijdende liefde als de kernwaarde van het evangelie. Dit is Paulus' criterium voor zijn omgang met de wet. Daarom stelt Loonstra voor: laat die kernwaarde ook ons criterium zijn. Zo kunnen we als 't ware Paulus eigen antwoord vinden op de vraag wanneer een voorschrift cultureel bepaald is en wanneer niet.

Zo biedt Loonstra een boeiende bijdrage aan dit actuele vraagstuk, aan de hand waarvan 'voor- en tegenstanders' wellicht op een nieuwe manier met elkaar in gesprek kunnen gaan.

Metta Wierenga

Loonstra, Bert.
Meedenken met Paulus: Letter en Geest in de bezinning op vrouw en ambt.
Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief, 2018.
127 pags. € 12,95.

Christendom en antisemitisme: 2000 jaar confrontatie

Bart Wallet

Antisemitisme is een eeuwenoud verschijnsel. Tegelijkertijd steekt het opnieuw de kop op, zelfs na de Sjoa. Het verschijnsel zal ons als gelovigen in de God van Israël met weerzin vervullen. Het is daarom verontrustend dat het antisemitisme in verband wordt gebracht met het bestaan van het christendom als godsdienst. Hoe is dat mogelijk?

Historicus Bart Wallet heeft de relatie tussen christendom en antisemitisme op een zeer leesbare manier in kaart gebracht. Deze relatie is complex en ambigu, ook omdat Wallet onderscheid maakt tussen religieus, sociaal en politiek antisemitisme. Daarnaast bestond binnen het christendom een negatieve, maar ook een positieve houding ten opzichte van de Joden. Waarom is het voor christenen belangrijk om deze geschiedenis te kennen? Ten

eerste is het goed om te midden van de vele verschillende geluiden over het christendom en antisemitisme - volgens Wallet een 'open zenuw van de moderne, westerse samenleving' - goed te worden geïnformeerd. Het helpt je om feiten en suggesties van elkaar te kunnen scheiden. Ten tweede is het zaak om kritisch te kijken naar de eigen theologische bagage in dit opzicht. Hoe heeft de christelijke theologie het antisemitisme kunnen voeden en welke hedendaagse theologische concepten verdienen in dat kader een heroverweging? *Christendom en antisemitisme* geeft een goed gefundeerde basis om deze vragen te overdenken.

Jirska van Hooijdonk

Wallet, Bart.
Christendom en antisemitisme: 2000 jaar confrontatie.
Utrecht/Elburg: Boekencentrum/Museum Sjoel Elburg, 2017.
126 pags. € 12,99.

Het Evangelie delen in een Joodse context

Douglas Pyle

Na de Tweede Wereldoorlog kreeg evangelisatie onder het Joodse volk een gevoelig karakter. Voor sommigen is het een blijvende Bijbelse opdracht, voor anderen moeten christenen zich vooral terughoudend opstellen. Ook in Nederland zijn daarover de meningen verdeeld. Douglas Pyle zit in de eerste groep mensen en wil in dit boekje helpen om het evangelie te delen met Joodse mensen, zonder dat ze meteen voor het hoofd gestoten worden. Pyle doet dat door het Joodse karakter van Jezus als de Messias te benadrukken en te laten zien wat met name de profeten over Hem hebben gezegd in het Oude Testament. "Sommige Joden hebben deze gedeelten niet of niet goed gelezen", aldus Pyle. Vaak laat hij Joodse mensen daarom de teksten zelf lezen en ontdekken wat er staat. Dat levert soms verrassende inzichten op. De vele gesprekken met Joodse mensen die zijn opgenomen in het boekje laten zien dat afwijzing kan veranderen in nieuwsgierigheid. Volgens Pyle is het

daarnaast van belang om hen uit te leggen wat hun God voor je betekent en hoeveel de God van Abraham, Izak en Jacob van hen houdt. In het tweede deel van het boekje gaat Pyle in op bezwaren en mogelijke vragen en tegenwerpingen die iemand van een Joodse gesprekspartner kan krijgen. Uit de antwoorden blijkt dat Pyle veel heeft geluisterd en begrip toont voor zijn Joodse gesprekspartners en vaak een respons zoekt vanuit de Bijbel. De vervolging van de Joden gedurende de kerkgeschiedenis mag daarbij niet ontbreken en ook de drie-eenheid krijgt aandacht. Het boekje sluit af met een kort overzicht van de belangrijkste stromingen binnen het jodendom. Het is een kort en helder boekje over een gevoelig onderwerp binnen kerken vandaag de dag.

Haije Bergstra

Pyle, Douglas.
Het Evangelie delen in een Joodse context.
Harmelen: Stichting Israël en de Bijbel, 2018.
136 pags. € 7,95.

Goed gereedschap is het halve werk: De urgentie van theologie in pastorat en zielzorg

Kees en Margriet van der Kooi

In vijftien hoofdstukken worden we meegenomen in het pastorale gesprek door ziekenhuispastor Margriet van der Kooi die dit al meer dan 35 jaar doet. En dat is te merken! Op onnavolgbare en vooral integere wijze geeft ze een inkijkje in vijftien gesprekken waarin verschillende levensvragen en thema's naar voren komen zoals zonde, lijden, psychoses, schuld, schaamte, boosheid en eenzaamheid. Hoofdstuk 9, met als titel geheimen (over seksualiteit, verlangen en schaamte) en hoofdstuk 15, een prikje nemen (over euthanasie en voltooid leven) springen er voor mij uit door haar wijsheid en zorgvuldigheid in het gesprek. Door alle hoofdstukken heen kadert ze het gespreksonderwerp vaak met een

toepasselijk Bijbelverhaal. Juist hier gaat kracht vanuit en van het feit dat ze niet zozeer antwoorden geeft maar de juiste vragen stelt (zonder enig oordeel). Elk hoofdstuk, elk gesprek wordt afgesloten met een theologische reflectie op dat gesprek door haar man Kees die hoogleraar systematische theologie is aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. Aan hem de taak om het gevoerde pastorale gesprek te toetsen aan de theologie. Zijn reflecties zijn diepgaand en compleet. Een leerzaam en inspirerend boek voor elke pastoraal werker.

Henriëtte van Nes

Kooi, Kees en Margriet van der.
Goed gereedschap is het halve werk: De urgentie van theologie in pastorat en zielzorg.
Utrecht: Boekencentrum, 2017.
174 pags. € 16,99.

Bram van Putten:

"GEEF MIJ EEN GROEP MENSEN EN EEN BIJBEL EN IK BEN GELUKKIG"

Bram van Putten, geboren en getogen in Kampen, is docent bij de ETS-Bijbelcursus. Hij heeft een hart voor het Oude Testament en is daarom, naast zijn huidige lesgevende taken bij de ETS-Bijbelcursus, sinds 1 september ook vakken over het Oude Testament gaan verzorgen bij de opleiding Theologie. Zijn verlangen is samen met anderen Bijbel te lezen en hen mee te nemen in de verwachting om samen God te ontmoeten. Vanuit dit verlangen heeft Bram ook lees.leef.deel (www.leesleefdeel.nl) opgericht, waar hij anderen helpt en stimuleert om samen de Bijbel te lezen.

"Ik ben opgegroeid in een warm gezin, met beide ouders en twee zussen. Daar is het geloof vanaf het begin meegegeven aan mij en daar ben ik mijn ouders erg dankbaar voor. Zo ben ik met het geloof vertrouwd geraakt." Na het ongedeelde vwo verhuisde Bram naar Utrecht om aan de Universiteit Utrecht Theologie te studeren met als hoofdvak Oude Testament en als bijvakken Nieuwe Testament en Hebreeuws. Hij twijfelde nog even tussen de studie Theologie en Klassieke talen, maar door het aangewakkerde verlangen vanuit de kerk naar meer verdieping in de Bijbel, was het al vrij snel duidelijk dat hij voor Theologie zou gaan. In Utrecht ontmoette hij ook zijn vrouw. Ze kenden elkaar al via de kerk, maar het begon allemaal bij een afstudeerfeestje van een gezamenlijke vriendin.

Promotieonderzoek

Gedurende zijn studie merkte Bram dat hij erg hield van onderzoek, studeren en van de Bijbel en dat zijn hart sneller ging kloppen van het Oude Testament. De keuze tussen lesgeven of voorganger zijn was toen voor hem daarmee gemaakt. "Het verlangen om onderzoek te doen en les te geven is tijdens mijn studie steeds sterker geworden. Ik kreeg toen de mogelijkheid om promotieonderzoek te doen en dat heb ik gedaan." Na zijn afstuderen is Bram eerst gaan

werken als Assistent in Opleiding (AiO) bij de Universiteit Utrecht, waar hij promoveerde op het Oude Testament met een onderzoek naar de boeken Koningen. Ook ging hij bij het Nederlands Bijbelinstituut werken, dat later is overgegaan in de Christelijke Hogeschool Windesheim. "Daar was ik docent Oude Testament voor de opleiding Theologie. Daarnaast ben ik ook bij IFES (International Fellowship of Evangelical

"Bij IFES merkte ik dat mijn hart, mijn roeping vooral ligt bij mensen helpen met Bijbellezen."

Students) gaan werken. Daar was ik betrokken bij studentenverenigingen, gaf ik trainingen en workshops op het gebied van Bijbellezen, en trainde ik kringleiders. Bij IFES merkte ik dat mijn hart, mijn roeping vooral ligt bij mensen helpen met Bijbellezen. Ook had ik in Enschede nog een tijdje een inloopsprekkuur in het Theatercafé, waar mensen konden langskomen om te praten over welk onderwerp dan ook."

Evangelisch College

"Later kwam ik via een LinkedIn-verzoek bij het Evangelisch College terecht. Ik kreeg een aanbod om bij de ETS-Bijbelcursus les

"Jezus is de perfecte match voor de ander. Op een kring zorg je voor een omgeving waarin je de ander kunt voorstellen aan Jezus."

te geven. Zo ben ik begonnen bij het Evangelisch College. Ik geef nu les op twee locaties: Nunspeet en Emmeloord en daarnaast geef ik sinds 1 september les bij de opleiding Theologie (ETA) in Amersfoort, Meppel en Zwijndrecht. Het is een voorrecht om tijd vrij te mogen maken om les te geven en om met anderen in gesprek te gaan over de Bijbel. Dat vind ik ook zo leuk aan lesgeven: de interactie, het samen Bijbellezen en dat je met én van elkaar leert."

Lees.leef.deel

In 2016 is Bram begonnen als ZZP'er met lees.leef.deel, waar hij trainingen geeft over Bijbellezen en anderen coacht en begeleidt om samen met elkaar de Bijbel in te duiken. Zo wil hij zijn opleiding, zijn vak: Oude Testament en de ervaring die hij heeft opgedaan ook op andere plekken gebruiken en inzetten bij jongerenwerkers en gemeenteleden. De naam lees.leef.deel is gebaseerd op Ezra 7:10: *Hij (Ezra) was er namelijk met heel zijn hart op gericht de wet van de Heer te onderzoeken, die na te leven, en de Israëlieten te leren wat hun wetten en regels zijn* (NBV). "Ik vind het mooi hoe Ezra van lezen naar leven naar delen gaat. We lezen de Bijbel met als doel dit toe te passen in ons leven en om het vervolgens weer te delen met anderen. Ik heb hart voor de Bijbel en het is mooi om mensen, of ze nou jong of oud zijn, wel of niet vertrouwd zijn met de Bijbel, mee te nemen in de verwachting God te ontmoeten in de Bijbel. Ik vind het prachtig om mensen te laten merken hoe mooi, spannend, boeiend en relevant de Bijbel is. Ik vind het een prachtig boek; als ik de Bijbel in stap, stap ik Gods wereld binnen en leer ik Hem beter kennen. Het

Oude Testament vind ik ongelooflijk boeiend. Het sprankelt, het leeft, het zindert. Ik geniet van Bijbellezen en om mensen daarin mee te nemen. Ik zeg wel eens: Geef mij een groep mensen en een Bijbel en ik ben gelukkig."

Missionair Bijbellezen

Bram heeft een groot enthousiasme voor missionair Bijbellezen; het lezen van de Bijbel in een ontspannen context, met mensen die niet vertrouwd zijn met de Bijbel. "Missionair Bijbellezen heb ik op verschillende plekken gedaan, bijvoorbeeld met mensen uit de kerk en met (internationale) studenten. En het is ongelooflijk mooi om de Bijbel open te leggen en daarover in gesprek te gaan en van mensen te horen hoe ze dat lezen, wat een tekst met hen doet, wat het hen zegt of niet zegt. Dat zijn open en eerlijke gesprekken, daar gaan maskers af, daar zeggen mensen wat ze denken. Een oud-collega van mij gebruikte een mooi beeld hiervoor. Wanneer je ziet dat twee mensen bij elkaar passen, zeg je dit niet direct tegen hen. Je kan een feestje organiseren en ze uitnodigen, om ze aan elkaar voor te stellen. Eigenlijk is dat op een kring ook zo. Jezus is de perfecte match voor de ander. Op een kring zorg je voor een omgeving waarin je de ander kunt voorstellen aan Jezus."

Inspiratie

Op de vraag 'Welke boeken hebben invloed op jou gehad?', noemt Bram een heel aantal boeken. Maar er is toch een boek dat eruit springt: Run with the horses van Eugene Peterson. "Het is een mooie mix van goed en meditatief de Bijbel lezen, met een scherp oog voor hoe de gedeeltes uit Jeremia voor onze tijd en cultuur relevant zijn. Het boek geeft ook een scherpe cultuuranalyse. Run with the horses opende voor mij het boek Jeremia. Dat is waar ik van houd: een boek dat mij verder de Bijbel in helpt en de wereld van de Bijbel verder opent. Daar valt trouwens ook The Cross and the Prodigal van Kenneth Bailey, en God's Empowering Presence van Gordon Fee onder."

God ontmoeten

"We lezen de Bijbel omdat we God willen ontmoeten, omdat we Hem willen leren kennen. Dat is ook mijn verlangen; dat mensen God leren kennen en Hem ontmoeten en dat dat gebeurt door de lessen en door het lezen heen. Wat ik dus wil meegeven in mijn lessen is: lees de Bijbel, bid, luister, ontvang en reageer."

Bram in het kort:

Naam: Bram van Putten
Leeftijd: 51
Geboorteplaats: Kampen
Woonplaats: Kampen
Broers/zussen: Twee zussen
Gezin: Getrouwd met Heleen
Studies: Theologie in Utrecht
Hobby's: Wandelen, fietsen, koken, lezen, film kijken

AGENDA

1 december	Inspiratiedag Toerustingsprogramma Leiderschap	Almere
10 januari	Start Toerustingscursus Leven met een Missie	Assen
12 januari	Start Toerustingscursus Leven met een Missie	Zwijndrecht
19 januari	Start Toerustingscursus Pastoraat	Zwijndrecht
19 januari	Start Toerustingscursus Pastoraat	Meppel
8 maart	Open dag Theologie	Zwijndrecht
15 maart	Open dag Pastorale Hulpverlening	Zwijndrecht
16 maart	Open dag Missionair Werk	Amersfoort
21 maart	Open dag Theologie	Rotterdam
23 maart	Open dag Theologie	Amersfoort
23 maart	EPS-Studiedag Samengestelde gezinnen	Zwijndrecht
30 maart	Open dag Theologie	Meppel
30 maart	ETS-Studiedag Jezus aanbidden: liturgie en spiritualiteit	Veenendaal
April	Proeflessen ETS-Bijbelcursus	Nederland
6 april	Open dag Pastorale Hulpverlening	Meppel

Wil je meer weten over één van deze activiteiten? Ga naar www.evangelisch-college.nl.

Toerustingscursus Leven met een Missie

De nieuwe Toerustingscursus Leven met een Missie start januari 2019 in Assen en Zwijndrecht. In tien donderdagavonden (Assen) of vijf zaterdagen (Zwijndrecht) werken we aan de basis van een missionaire levenshouding. Naast de Bijbelse basis over Gods missie met en in deze wereld, denken we onder meer na over: cultuur en communicatie; plaats en rol van de kerk; persoonlijke roeping en dagelijkse praktijk. De Toerustingscursus Leven met een Missie is een cursus voor iedereen die op zoek is naar hoe je vanuit de missie van God een getuige van Jezus kunt zijn voor de mensen om je heen.

Wanneer:	10 avonden of 5 zaterdagen in de periode januari – mei 2019
Waar:	Assen en Zwijndrecht
Kosten:	€ 200,- (incl. cursusmap)

Meld je aan op:
[www.evangelisch-college.nl/
levenmeteenmissie](http://www.evangelisch-college.nl/levenmeteenmissie)